

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-18108
Otsuse kuupäev 05.05.2024
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja ESTO AS (14180709)

Tarbija nõue
Tarbija palub:
- kohustada Esto As esitada tarbijale KKM arvutuskäik,
- tunnistada kõnealune tarbijakrediidileping tühiseks KKM ülempiiri ületamise tõttu (VÕS § 4062 lg 1) ning kohustada ESTO AS teha ja esitada ümberarvutus vastavlt VÕS 406 lg 3 sätestatutule,
- alternatiivselt vähendada lepinguline intress bruto summa puudumise tõttu VÕS § 408 lg 4 alusel juhul, kui leping ei ole tühine KKM ülempiiri ületamise tõttu.

Resolutsioon:

- 1) Jätta avaldus rahuldamata.
- 2) Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija esindaja edastab alljärgneva info:

"Tarbija Nadezda Litvinenko ja kaupleja Esto AS 26. augustil 2019 sõlmisid tarbijakrediidilepingu, mille kohaselt võimaldas ESTO teha Kliendile kättesaadavaks krediidiliini summas 2 000 eurot. Lepingus oli märgitud krediidi kulukuse määr (edaspidi KKM) 54.16% ja kõigi tarbija poolt krediidi tagasimaksmiseks ja krediidi kogukulu kandmiseks tehtavate maksete kogusummas 2073.50 eurot (edaspidi bruto).

Kliendi esindaja on teinud KKM arvutusi uuesti, mille tagajärjel on saadud KKM tulemuseks 63.53%. Lubatud ülempiir vastavalt Eesti Panga kehtestatud tarbimislaenude krediidi kulukuse määrale oli lepingu sõlmimise hetkel (26.08.2019) $19.37\% \times 3 = 58.11\%$, mis tähendab, et krediidileping on koheselt tühine VÕS § 4062 lg 1 alusel. Sel juhul vastavalt VÕS § 4062 lg 3 lepinguline intressimäär tuleb vähendada VÕS § 94 lg 1 sätestatud intressimäärani ning kaupleja on kohustatud tegema ümberarvustus"

Kaupleja seisukoht:

"Ekslik krediidi kogukulu märkimine Lepingus ei anna aga alust lepingut tühistada, kuna täidetud ei ole tühistamise materiaalsed eeldused tsiviilseadustiku üldosa seaduse („TsÜS“) § 92 lg 2 ja 3 kohaselt. Käesoleval juhul ei ole tegu olukorraga, kus Leping oleks sõlmitud olulise eksimuse mõjul. Kuigi Lepingus märgitud kogukulu number oli ekslik, ei ole krediidi kogukulu näol tegu krediidi põhilise tunnusega ega asjaoluga, mis mõjutaks tehingu tegemist. Krediidilepingu põhilisteks tunnusteks on laenusumma, tagasimakse periood, intress ja muud tasud. Nendes põhilistes asjaoludes Lepingu dokumentatsioonis eksimust ega viga ei ole. Lepingu sõlmimisel oli Kliendil tõene info Lepingu põhilistest tingimustest ning neist lähtudes oleks Kliendiga sarnane mõistlik isik samade asjaolude korral tehingu samadel tingimustel teinud. Lepingusse markeeritud krediidi kogukulu number on esitatud tarbijatele vaid informatiivsetel kaalutlustel ning kuigi selle eesmärk on abistada tarbijat lepingutingimuste võrdlusel, ei saa olla tegu peamise alusega, millele tuginedes tarbija lepingu sõlmib ning milles sisalduva vea korral tarbija lepingut üldse ei sõlmiks. Lisaks ei ole täidetud tühistamise formaalsed eeldused TsÜS § 99 lg 1 p 2 ja § 99 lg 2 kohaselt. TsÜS § 99 lg 1 p 2 kohaselt võib eksimuse korral tehingu tühistada kuue kuu jooksul, arvates eksimusest teadasaamisest. Klient esitas avalduse 16.11.2023, s.o. rohkem kui kolm aastat pärast lepingu sõlmimist. ESTO hinnangul oleks Klient pidanud väärast kogukulu numbrist ja seega väidetavast eksimusest saama teada juba Lepingu sõlmimisel, arvestades krediidilimiidi summale kohalduva intressi ja muude tasude lisandumist. Vastavalt TsÜS § 99 lg-le 2 ei või tehingut tühistada, kui tehingu tegemisest on möödunud kolm aastat. Kuivõrd leping sõlmiti 26.08.2019, oli antud tähtaeg avalduse esitamise ajaks möödunud, mistõttu puudub õiguslik alus Lepingu tühistamiseks."

Komisjoni põhjendus:

Pooled on sõlminud laenulepingu.

Tarbija on sellega seoses esitanud kolm alternatiivset nõuet:

- kohustada kauplejat esitama tarbijale KKM arvutuskäik
- tunnistada tarbijakrediidileping tühiseks ning kohustada kauplejat esitama ümberarvestus,
- vähendada intressi, kui leping ei ole tühine KKM ülempiiri ületamise tõttu.

Nõue 1: Kohustada kauplejat esitama tarbijale KKM arvutuskäik

VÕS sätestab selle, mida peab arvestama KKM arvutamisel, samuti viite arvutamise korrale. Antud juhul saavad pooled erineva arvutustulemuse ja ei esita täpset arvutuskäiku. Komisjoni ülesanne ei ole kontrollida arvutuskäiku vaid selle tulemuse õigsust. Momendil on mõlemad pooled esitanud väite, et nende arvutus on õige ja kumbki pool ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, missugune on antud laenulepingu puhul õige KKM.

Komisjoni menetlus toimub tõendamise osas analoogselt tsiviilkohtumenetlusele ja pooled peavad enda esitatud väited ning asjaolud tõendama - TsMS §7 4 ja 230 lg 1. Momendil ei ole tarbija enda väidet tõendanud ja kaupleja vaidleb väitele vastu, kuid ei esita samuti enda väite õigsuse kohta ühtegi tõendit.

Komisjoni menetluse tulemus on vaidlusküsimuse lahendi otsustamine, lõpplahendi eesmärk ei saa olla tõendi esitamise nõue. Tõendite esitamise kohustus lasub pooltel.

Nõue 2: tunnistada tarbijakrediidileping tühiseks

Kui KKM on suurem, kui on seadusega lubatud, siis on VÕS § 406² lg 1 alusel pooltevaheline leping tühine. Kaupleja viited lepingu tühistamise korrale ei ole sellel juhul asjakohased. Leping on tühine algusest peale ja laenu tagastamise kord on sätestatud VÕS § 406² jt.

Komisjon ei saa olukorras, kus pooled ei ole tõendanud KKM konkreetset väärtust, otsustada selle üle, kas tegemist on tühise lepinguga.

Nõue 3: vähendada intressi

Komisjon ei saa vähendada poolte lepingus kokkulepitud intressi ega muuta lepingut. VÕS § 408 lg 5 alusel krediidiandja peab tagasimaksed intressimäära ja muude kulude vähendamist arvestades uuesti määrama ja tarbijale teatavaks tegema. Samas ei ole tõendatud asjaolu, kas KKM oli vale või mitte, selles on pooltel vaidlus ja komisjonile ei ole esitatud tõendeid vaidluse lahendamiseks. Seega ei ole komisjonil ka sellel alusel võimalik kohustada kauplejat intressimäära ja muude kulude vähendamist arvestades tagasimaksed uuesti määrama ja tarbijale teatavaks tegema.

Tarbija peab enda nõude maksmapanekuks tõendama olulise asjaolu - missugune on antud lepingu KKM, selle asjaolu tõendamisel on komisjonil või kohtul võimalik teha sisuline lahend küsimuses, kas poolte laenuleping on tühine ja/või kas tuleb teostada tagasimaksete uus määramine.

Poolte esitatu põhjal ei ole tõendatud kaupleja kohustuse rikkumine (VÕS § 100) ja tarbijal puudub alus õiguskaitsevahendite kasutamiseks.

Eriarvamus:

Sama esindaja sarnastes küsimustes on komisjonis veel olnud.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/